

Roko v roki sta hodila jeseni po vrtu in pobirala jabolka. Spomladi in poleti pa sta skupno tekala za metulji, se lovila po tratih ali nabirala cvetic. In tiste dni ni imela gospodična kam devati cvetic, toliko sta jih nanesla Dita in Jožek.

Po tudi v težkih dneh sta naša znanca dobra prijatelja.

Nemalokrat že je Dita obvarovala Joška mamine hude šibe. Tako lepo zna prositi Bregovo mamo, da mora odnehati. Če je pa huje, tedaj zgrabi Joška za roko in zbeži z njim na vas. Kadar se pa nikakor ni mogoče rešiti, tedaj pomaga Dita Jošku — jokati. Vpijeta in tulita tako, kakor bi ju kdo drl. V takih slučajih ne ve Bregova mama, ali naj se jezi ali smeje...

Jožek je pa Diti tudi hvaležen za njeno zvesto prijateljstvo. Vedno jo spremlja. Najlepše jabolko gotovo prinese njej. Kadar dobi maslenega kruha ali drugih slaščic, tedaj prihrani kosček tudi Diti.

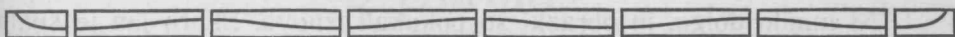
Nekega večera je bilo. Črna tema je že legla na zemljo. Dite pa ni bilo nikjer. Skrbna Možetova mama je prihitela k Bregovim, toda Dite ni bilo tam. Tudi Joška ni bilo nikjer.

Kam sta zašla mala nagajivca? Skoro pol vasi se je zbralo, in vsi smo iskali. Po dolgem iskanju in klicanju smo ju našli v šolski drvarnici. Sedela sta v kotu, pokrita s staro vrečo. Komaj smo ju spravili na svobodo. Rekla sta, da sta videla črnega moža z velikim črnim mačkom in sta se mu skrila.

Videla sta namreč dimnikarja, ki pride parkrat na leto v vas.

Bregova mama je vzela v naročje Joška, Možetova pa Dito. Drugače bi ju ne spravili domov.

Taka je ta nagajivka Dita, a vsi jo imamo radi.

CVETKO GORJANČEV:

Pri slikarju.

meli smo velike počitnice.

V moji sobici je slonela na stojalu deska s platnom, na katero sem slikal — Rezika je uganila, da je taka kakor šolska tabla — na steni zraven pa je visela, če nisem delal, paleta, vsa pisana od suhih barv.

Zdajpazdaj je pritekla pod mojim oknom razposajena dečad z glasnim smehom.

»Jej, otroci, Jože riše!« je vzkliknil na cesti začuden Smoletov Jože in obrnil glavico po strani, kakor bi bil ponosen, da je tako brihtno potuhtal. Deca je hipoma utihnila. Začutil sem, da leze na klop pod mojim oknom, da bi pogledala v sobico.

»Hov!« sem jo splašil, da je zbežala stran in se zasmejala kakor v zadregi.

»Pa sem le videla, kaj riše!« je na glas zatrjevalo Skindrovo Mice.

»Saj nisi res!« je ugovarjala naša Tončka.

»I, pa sem.«

»Pa povej!«

»Pa nečem.«

»Ko ne veš! Povej samo meni natihem!«

»Povej, povej nam vsem, lepo natihem, saj ne bo slišal Jože.«

Stopili so v krog okolo nje, objeli so se eden drugega za vrat, in ona je s tehtnim poudarkom izdala tajnost: »Prav takega fantka kakor je — Cvelbarjev Janezek!«

Razpustili so se iz objema, se vsi zasmejali, ploskali z rokami in klicali: »Saj vemo, Janezka rišeš, Janezka!«

»Jože, kaj res rišeš mene?« je vprašal Janezek skoro boječe.

»Ne. Pa bi rad, da bi te?«

»Bi.«

»Čakaj, te bom jutri popoldan, če boš priden, le kokoši zavračaj iz Kičkove ajde!«

»Bom!« —

Drugo popoldne je že stal v moji delavnici Janezek, ves opletan z rožami, žarečih oči, rdeč po licih kot potonika — res, kakor poosebljena mladost.

Naredil sem v par potezah z oljem na platnu obris. Janez se ni ganil kot mrtev kip. A hkratu so vzrasle ob obeh oknih kodrolase glavice dece. Oči so se jim svetile, krog ust jim je šlo na pritajen nasmeh in sapo so pridrževali. Janezek se je okrenil proti njim:

»Poglej jih, ne dado miru!«

»Proč!« sem velel, da so se razbežali.

Ni minilo dolgo, in obrazki so pokukali iznova. Skoro jim je sijala iz oči lahna zavist zaradi Janezkove časti. Ko sem jih iznova spodil, da bi se mi Janezek preveč ne oživil, so postali pod oknom in se posvetovali.

»Kaj mislite, da bo podoba potlej Janezkova?« je dvomil Smoletov Jože, glavico držeč tehtno po strani.

»Čigava pa. Obesil jo bo v hišo v kot pod oltarček,« je določevala naša Tončka. »Potlej mu bom pa rekla še jaz in bo narisal še mene; če je Janezka, bo gotovo tudi mene še bolj. Mi boš dala ti, Mančka, eno pisano georgino, ko me bo risal?«

Čudno so se nabrali tedaj vsem obrazi, kakor bi jo zavidali.

»In jaz ga tudi poprosim!«

»In jaz tudi!« je šlo od enega do drugega...

Tedaj sem pa jaz že stisnil na belo porcelanasto paleta pestrih barv in jih mešal s čopičem. Janezek je radovedno iztegnil vratek, če bom vzel najlepšo ali ne. Bil mu je gotovo pogodu, ker ga je spet takoj stisnil nazaj.

Kar hipoma pa mu je začela glavica kloniti, oči so se čudno širile, kar zmanjkalo mu je pod obrvmi gorenjih trepalnic, oči so se mu obrnile, da sem videl samo belo. Janezek mi je — zadremal.

»Janez!«

Stresnil se je, kot bi ga polil z mrzlo vodo.

»Boš spal? Če boš, te ne morem risati.«

Vzravnal se je in se hotel junaško boriti proti tako hudemu sovražniku, ki mu je pretil, da mu vzame podobo.

A ni šlo dolgo. Spet je zakimal. Mene je skoro vznevoljilo: platno, barve in vse skupaj nič! A da bi bilo z mojim junakom kaj, sem obupal.

»Le pojdi!« sem ga odslovil.

Obrnil se je, odšel, še pogledal me ni.

»Si že narisan?« so ga pozdravili tovariši in tovarišice.

Ni odgovoril.

Hitro so splezali k oknu na klop.

»Pokaži Janeza!«

Pokazal sem par lis na platnu.

»To je Janez? Jej, pa ni tak! Janez, saj nisi tak!«

»Ni tak?« sem kakor začudeno vprašal jaz.

»O, ni ne tak!«

»Daj sedaj pa mene,« je povzela Tončka.

»Ali tudi ti ne boš taka.«

»Ne?« se je začudila.

Odšli so tiho, meni pa je bilo nekako pritajeno hudo, kaj vem, zakaj.

Tisto platno leži sedaj v miru za pečjo, nihče več se ne pride »fotografirat«, jaz pa tudi ne povabim izmed dece nikogar več, prav gotovo nikoli.

O pravljici.

*Pomladna noč, kako te ljubim,
ko v tebi tisoč zvezd iskri —
na zlati nitki čez vso zemljo
božanska pravljica visi.*

*Počasi se ta nitka trga
kot se jetnika trda vez —
oj, koliko pomladi mine,
da se pretrga nam zares.*

*Tedaj na svetu ona vstane
kot med domačimi jetnik —
a meni vstane v srcu slutnja
nekdanjih lepih mladih slik ...*

Tone Rakovečan.

Fantovska pesem.

*Pred nami so strmine, hrib,
pred nami temna noč;
a mi gremo naprej — naprej,
naprej gremo pojoč!*

*Ker mi vemo, da tam leži
za hribi ravna plan,
da nam prisveti za nočjo
prelepi jasni dan.*

Branko Brankovič
